

Skills Finlandin vuosisuunnitelma 2022

Johdanto

Yhdistyksen varsinainen kokous on hyväksynyt yhdistyksen strategian *Skills Finland 2030* kokouksessaan 25.9.2019.

- Visio: Maailman parasta ammattiosaamista.
- Missio: parannamme yhdessä ammattiosaamista ja sen arvostusta sekä haastamme kasvuun, huippuosaamiseen ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen.
- Arvot: avoimesti, reilusti, viisaasti, osaamisesta iloiten ja taitavasti.
- Strategisia tavoitteita määriteltiin viisi kappaletta. Niihin jokaiseen liittyy tavoitteen toteutumista mittaavat indikaattorit ja koko strategiakautta koskevat strategiset toimenpidekokonaisuudet.

Strategiaan pohjautuvassa kolmivuotisessa toimintasuunnitelmassa 2021–2023 määritellään tavoitteet kullekin strategiselle toimenpidekokonaisuudelle. Toimintasuunnitelma on hyväksytty yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa 30.9.2020.

Strateginen tavoite 1: Kilpailu- ja valmennustoiminta tarjoaa mahdollisuuden rakentaa yksilöllisiä opintopolkuja huippuosaamiseen ja se parantaa oppimistuloksia.

Indikaattorit

- Osallistujamäärät (Taitaja9, TaitajaPLUS, Taitaja-semifinaalit, kansainväliset kilpailut)
- Huippuosaajana toimiminen -tutkinnon osan suorittamismäärä (KOSKI)
- Kuinka moni toiminnassa mukana oleva opettaja hyödyntää ja levittää oppimaansa ja miten (osana toimijoille tehtäviä kyselyjä)
- Kilpailutehtävien hyödyntäminen (osana toimijoille tehtäviä kyselyjä)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023	Toimenpiteet 2022
1.1. Yksilöllisten oppimis- ja valmennuspolkujen rakentaminen	1.1. a) Kansalliset ja kansainväliset ammattitaitokilpailut muodostavat asiakaslähtöisen ja ymmärrettävän kokonaisuuden, joka mahdollistaa yksilöllisten polkujen rakentamisen.	• Viestitään opiskelijoiden ja opettajien (eksperttien, lajivastaavien, lajipäällikköiden, valmentajien jne.) kilpailupoluista nettisivuilla. • Taitaja-lajien uuden lajimallin jalkauttaminen Espoon ja Kuopion Taitaja-kilpailuihin.
1.2. Kilpailu- ja valmennustoiminnan hyödyntäminen pedagogisena työkaluna ja oppimisprosessien kehittäjänä	1.2. a) Kansallisten ja kansainvälisten kilpailujen tehtävät ovat laajalti opetuskäytössä.	• Selvitetään miten opettajat hyödyntävät Tehtäväpankkia ja tehdään suunnitelma sen käytettävyyden parantamiseksi (suunnitelman toteutus 2023). • Edistetään World Skills2022 kilpailutehtävien levittämistä opetuskäyttöön viestimällä käyttömahdollisuuksista esim. Skills Talk Show, WSOS-yhteisseminaari, verkkosivut, some.
	1.2. b) Erilaiset oppilaitoskilpailut ovat osa oppilaitosten arkea ja niiden käyttö pedagogisena välineenä on laajaa.	• Jatketaan viidessä lajissa kokeilua, jossa Taitaja-semifinaalit on hajautettu kilpailijan omista oppilaitoksista, arvioidaan toteutus ja sen vaikuttavuus.

		Tehdään rehtorikyselyn yhteydessä selvitys oppilaitoskilpailuista ja viestitään tuloksista ja parhaista käytännöistä oppilaitoskilpailutoimintaan motivoiden.
	1.2. c) Huippuosaajana toimiminen -tutkinnon osa on laajalti käytössä.	- Tehdään yhteistyössä ammatillisten opettajakorkeakoulujen kanssa malli uudistetun huippuosaajana toimimisen tutkinnon osan toteutukselle, mikäli ammatillinen opettajakorkeakoulu saa rahoitusta hankkeelle. - Toteutetaan opas huippuosaamisen työkaluista ammatillisille opettajille.
	1.2. d) Opettajien kilpailukokemuksen kautta saama oppi hyödyttää opiskelijoita ja opettajien urapolkuja.	Jatketaan toimijoiden tavoitekeskustelumenettelyä. Järjestetään Ammatillisen osaamisen WSOS-yhteisseminaari.

Strateginen tavoite 2: Kilpailu- ja valmennustoiminta luo uutta osaamista ja kyvykkyyksiä ja uudistuu työelämän tarpeita ennakoiden.

Indikaattorit

- Lajikohtaisten tulosten kehittyminen kansainvälisissä kilpailuissa (kansainvälisten kilpailujen tulosvertailut)
- Taitaja- ja TaitajaPLUS-lajien ja -sisältöjen työelämävastaavuus (Taitaja-tapahtuman auditoinnit, osana Taitaja-yhteistyökumppanikyselyä)
- Taitajassa sekä kansainvälisissä kilpailussa ja valmennuksessa mukana olevien opettajien osaamisen kehittyminen/uudistuminen (osana toimijoille tehtäviä kyselyjä sekä osana koulutuksen järjestäjille tehtävää kyselyä)
- Osallistujamäärät (samat kuin tavoitteessa 1, mutta tarkasteltuna äidinkielen ja sukupuolen mukaan + erityisopiskelijat)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023	Toimenpiteet 2022
2.1. Kansallisten kilpailujen kehittäminen asiakaslähtöisesti ja työelämän ja koulutuksen tarpeita ennakoivasti	2.1. a) Taitaja-kilpailulajeissa ja Taitaja9-tehtävissä on huomioitu työelämän tarpeet.	• Arvioidaan Taitaja9-pelin toteutus ja vaikuttavuus. Täsmennetään Taitaja 9:n tavoitteet arvioinnin perusteella ja ottaen huomioon ohjauksen muutostarpeet sekä tehdään päätös mahdollisesta virtuaalitoteutuksen jatkosta. • Osana Taitaja-lajivalikoiman ja lajiperhetoteutuksen uudistamista uudistetaan myös työelämän osallistumisen muodot. • Selvitetään viiden lajin työelämävastaavuutta, osana Taitaja-yhteistyökumppanikyselyä, auditointia ja tarkastelemalla alan muita kyselyitä esim. Karvi.
	2.1. b) Taitaja-tapahtumassa tulevaisuuden osaaminen on keskeisessä roolissa.	• Luodaan konsepti tulevaisuuden lajien toteuttamiselle, valmistellaan pilotti Taitaja 2023:een yhteistyössä työelämän, Taitaja-järjestäjän ja muiden yhteistyökumppanien kanssa.

		• Osana lajialueiden alakohtaista työelämän ja koulutuksen esittelyä esitellään myös tulevaisuuden osaamistarpeita esim. Teollisuus 4.0, hyvinvointiteknologia. • Tehostetaan lajien suunnittelua ja toteutusta määrittämällä lajiperhekohtaisten toimijoiden roolit ja työnjako. • Hyödynnetään WSOS-keskuksen tuottamaa tietoa Taitaja-lajien suunnittelussa.
2.2. Työelämän tarpeiden huomioiminen kansainvälisiin ammattitaitokilpailuihin osallistumisessa ja valmentautumisessa	2.2. a) Suomi osallistuu kansainvälisissä kilpailuissa kaikkiin Suomen työelämän kannalta keskeisiin lajeihin.	• Asetetaan kriteerit Suomen lajikohtaiselle osallistumiselle Abilympics-kilpailuissa. • Seurataan lajikohtaista menestymistä. • Tuetaan suomalaisten huippuosaamiskeskusten syntymistä.
	2.2. b) Skills Finland on yhteistyössä yritysten kanssa saanut kansainvälisiin kilpailuihin yhden uuden, Suomen työelämän kannalta tärkeän lajin.	• Pyritään saamaan yhteistyössä yritysten kanssa teollisuus 4.0 tai hyvinvointiteknologia kilpailulajiksi kv. kilpailuun. Hyödynnetään lobbaustyössä WSOS-kehittämiskeskuksen kautta saatavaa tietoa.
2.3. Kaikilla tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet kehittyä omaan huippuosaamiseensa kilpailu- ja valmennustoimintaa hyödyntäen.	2.3. a) Kaikki elinkeinoelämän sektorit/koulutusalat saavat hyötyä kilpailu- ja valmennustoiminnasta.	• Seurataan uudistetun valmennusjärjestelmän toimintaa ja kehitetään järjestelmää tarvittaessa. • Viestitään Erasmus+ ohjelman tarjoamista mahdollisuuksista kilpailutoiminnan rahoittamiseen. • Viestitään toiminnan hyödyistä oppilaitoksille ja työelämän toimijoille esim. WSOS-verkostot, ammattiliitot.
	2.3. b) Aliedustettuina oleville ryhmille on luotu käytäntöjä, joilla voidaan toteuttaa positiivista diskriminointia.	• Täsmennetään TaitajaPLUS-kilpailun tavoitteita sekä varmistetaan lajien laajempi tarjonta ja vaihtuvuus sopimalla etukäteen lajien kierto tuleville vuosille. • Kehitetään erityistä tukea tarvitsevien toimintaa ja kirkastetaan brändiä ja viestitään siitä aktiivisesti.

		• Järjestetään vuosittainen Huippuosaamista erityistä tukea tarvitseville -seminaari joko osana Skills Talk Show'ta tai omana webinaarina. • Taitaja2023 suunnittelussa huomioidaan erityisesti maahanmuuttajien ja erityistä tukea tarvitsevien osallistuminen kilpailuun. • Laaditaan suunnitelma maahanmuuttajien osallistumisen lisäämiseksi Taitajaan ja kv. toimintaan.
--	--	---

Strateginen tavoite 3: Kilpailutoimintaan osallistuneiden työllistyminen, yrittäjäksi ryhtyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen lisääntyvät.

Indikaattorit (täsmennetään vuonna 2021)

- Kansainvälisissä kilpailuissa ja valmennuksessa olleiden
 - työllistyminen (100 % kilpailua seuraavan vuoden viimeisenä päivänä),
 - jatko-opintoihin sijoittuminen (> 50 %) ja
 - yrittäjäksi ryhtyminen (osana kilpailijoille kansainvälisten kilpailujen jälkeen tehtävää kyselyä)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023	Toimenpiteet 2022
3.1. Työelämäyhteistyön laajentaminen ja tehostaminen sekä korkeakouluysteistyön käynnistäminen	3.1. Skills Finlandiin yhteistyö yritysten ja korkeakoulujen kanssa perustuu asiakaslähtöiseen ja vastavuoroiseen toimintatapaan ja sopimuksiin, joissa yhteistyölle on asetettu selkeät tavoitteet.	• Pilotoidaan ja jatkokehitetään yritysysteistyökonsepteja. • Organisoidaan vuosittainen seminaarikonsepti, jossa kansainvälisissä kilpailuissa olleet asiantuntijat pääsevät jakamaan parhaita käytäntöjä työelämän ja muiden alan toimijoiden kanssa. • Vahvistetaan ammattikorkeakouluysteistyötä välittämällä tietoa, kutsumalla seminaareihin/webinaareihin, vieraillemalla niissä strategiakauden aikana, aloitetaan yhteistyö Arenen kanssa. • Selvitetään, miten ammattikorkeakoulut voivat ottaa kilpailutoiminnan huomioon opinnoissa ja hakutilanteessa.
3.2. Yrittäjyysosaaminen osaksi valmennus- ja kilpailutoimintaa	3.2. a) Skills-toiminta tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia kehittää yrittäjyysvalmiuksia.	• Varmistetaan, että yrittäjyysvalmiudet ovat Taitaja-tehtävissä ja arvioinnissa näkyvästi mukana. • Vahvistetaan yhteistyötä yrittäjyysverkoston kanssa (esimerkiksi Nuori Yrittäjyys, Suomen Yrittäjät, Yksityisyrittäjien Säätiö, Tralla).

		• Uudistetaan Suomen Yrittäjien kanssa yhdessä järjestettävä yrittäjyyskilpailu. • Jatketaan yrittäjyyden mahdollisuuden esiin tuomista maajoukkueleireillä. • Pilotoidaan mentoriyhteistyö kolmen Shanghain joukkueen kilpailijan kanssa.
	3.2. b) Kilpailu- ja valmennustoiminnan avulla tehdään näkyväksi ja tunnetuksi yrittäjyyden eri muotoja ja mahdollisuuksia.	• Viestitään yrittäjyyden edistämiseksi tehtävistä toimenpiteistä esim. viestintäkanavissa, tiedotteissa. • Tehdään viestintäyhteistyötä yrittäjyystoimijoiden kanssa.

Strateginen tavoite 4: Kilpailu- ja valmennustoiminta tarjoaa mahdollisuuden toisilta oppimiseen sekä innostaa yksilöitä, työelämää ja oppilaitoksia jatkuvaan oppimiseen (opettajat/opiskelijat/oppilaitosjohto).

Indikaattorit (täsmennetään vuonna 2021)

- Kuinka monella koulutuksen järjestäjällä kilpailu- ja valmennustoimintaan osallistuminen on strategista ja miten systemaattisesti toimintaa hyödynnetään koulutuksen kehittämisessä (koulutuksen järjestäjille 5 vuoden välein tehtävä kysely, sisältöinä esim. työkalujen ja parhaiden käytäntöjen hyödyntämisaste, kilpailutehtävien hyödyntämisaste ja perustuminen strategiaan)
- Verkostojen laajuus (kv-lajipäälliköt, valmentajat, ekspertit, joukkueenjohtajat, kv-kilpailijat ja kilpailijoita tai ekspertejä lähettävät koulutuksen järjestäjät)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023	Toimenpiteet 2022
--	--------------------------------------	--------------------------

4.1. Kilpailu- ja valmennustoiminta benchmarkkauksen ja oppimisen mahdollistajana sekä innostajana	4.1. a) Skills-toiminta tarjoaa kannustavan ja innostavan toimintaympäristön ja mahdollisuuden aktiiviseen alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen verkostoitumiseen.	• Järjestetään seminaareja, koulutus- ja infotilaisuuksia sekä muita tapahtumia virtuaalisesti eri kohderyhmille. • Osallistutaan erilaisiin virtuaalisiin kilpailuihin ja kehitetään omia virtuaalikelkkoja esim. kilpailijakarsintojen muodossa. • Jatketaan Pohjoismaisen valmennustyöryhmän työskentelyä. • Rakennetaan laaja kansallinen ja kansainvälinen asiantuntija- ja yhteistyöverkosto WSOS-kehittämiskeskuksen ympärille. • Kehitetään yhdistyksen jäsenyyttä ja viestitään siitä. • Otetaan käyttöön uudet palkitsemiskäytännöt: palkitaan pieni koulutuksenjärjestäjä aktiivisesta osallistumisesta Taitajaan sekä vuoden Skills-toimija.
	4.1. b) Hyvien käytäntöjen systemaattinen levittäminen monipuolisin menetelmin on oleellinen osa kaikkea toimintaa.	• Käynnistetään uudet ekspertti- ja lajivastaavakoulutukset uuden koulutuksen järjestäjän kanssa. Uudistetaan kaikki kyselyt. • Kehitetään Taitaja-digialustaa. • Laaditaan malli Taitaja-järjestämisen projektisuunnitelmalle. • Koordinoidaan Taitajan viestinnässä yhteistyötä tulevien Taitaja-järjestäjien kesken ja luodaan yhteisiä toimintamalleja. • Hyödynnetään WSOS-kehittämiskeskuksen verkostoja myös hyvien käytäntöjen saamiseen ja jakamiseen.
4.2. Kilpailu- ja valmennustoiminta vastuullisuuden ja kestävä kehityksen toteuttajana	4.2. a) Taitaja-tapahtuma on kestävästi ja vastuullisesti toteutettu.	• Taitaja 2022 järjestetään vastuullisesti ja turvallisesti koronapandemian asettamat rajoituksen huomioiden. • Taitaja2022-tehtävät uudistetaan niin, että kestävyys ja vastuullisuus otetaan huomioon. • Käynnistetään suunnittelu Taitaja2023-tapahtuman järjestämiseksi kestävästi. Luodaan uusi konsepti ja malli tuleville Taitaja-järjestäjille.

	4.2. b) Skills Finland ja suomalainen kilpailutoiminta tunnetaan kansainvälisillä foorumeilla edelläkävijänä kestävyyden ja vastuullisuuden toteuttajana.	• Noudatetaan kestävyyden ja vastuullisuuden eri periaatteita eri ydintoiminnoissa sekä yhdistyksen toiminnassa. Ollaan aktiivisia toimijoita tällä alueella myös kansainvälisessä verkostossa. • Koulutetaan toimijat sekä oma henkilöstö. • Etsitään eurooppalaisia yhteistyökumppaneita kestävän kilpailutoiminnan edistämiseksi. • Vahvistetaan Skills Finlandin ja suomalaisen kilpailutoiminnan tunnettuutta luomalla WSOS-kehittämiskeskukseksi vahva edelläkävijyyttä, kestävyyttä ja vastuullisuutta viestivä brändi, joka liitetään näkyväksi osaksi Skills Finlandin toimintaa ja suomalaista ammatillista koulutusta. • Huomioidaan kestävän kehityksen ja vastuullisuuden edistäminen WSOS-kehittämiskeskuksen työssä, kun kehitetään WorldSkills ammattitaitostandardeja.
--	--	---

Strateginen tavoite 5. Kilpailu- ja valmennustoiminta lisää tietoisuutta ammatillisesta koulutuksesta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista sekä parantaa vetovoimaa.

Indikaattorit (täsmennetään vuonna 2021)

- Ammatillisen koulutuksen hakijamäärien kehittyminen Taitaja-järjestäjäpaikkakunnilla (Vipunen)
- Mielikuvat ammatillisesta koulutuksesta (OKM ja Skills Finlandin mielikuvatutkimus 2 vuoden välein)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023	Toimenpiteet 2021
--	--------------------------------------	--------------------------

5.1. Kilpailu- ja valmennustoiminnan järjestäminen ja siitä viestiminen	5.1. a) Taitaja on informatiivinen, elämyksellinen ja positiivinen tapahtuma, johon yläkoululaisten ja muiden ammatillisesta koulutuksesta kiinnostuneiden eri puolella Suomea on helppo tutustua myös digitaalisten kanavien kautta.	• Taitaja2022:ssa toteutetaan virtuaalista osallistumista soveltuvin osin (kilpailulajien striimaus, seminaarit). Toteutus arvioidaan ja luodaan malli ja konsepti tulevien Taitaja-järjestäjien käyttöön. • Rakennetaan konseptit avajaisille ja päättäjäisille sekä seminaareille. Viestinnän konseptia tarkennetaan. • Arvioidaan Taitaja2022 -tapahtuman elämyksellisyys ja ilmapiirin positiivisuus. Rakennetaan sen pohjalta ohjeistus tuleville Taitaja-järjestäjille. • Toteutetaan mahdollisuuksien mukaan sidosryhmämatkoja. • Selvitetään mahdollisuuksia saada nykyistä enemmän ammattikorkeakoulujen ja työelämän edustajia tutustumaan Taitajaan.
	5.1. b) Kansainvälisissä kilpailuissa osallistutaan laajalti Suomen kannalta tärkeisiin lajeihin ja kilpailijat toimivat aktiivisina ammatillisen koulutuksen puolesta puhujina.	• Tehdään päätös Suomen osallistumisesta WorldsSkills2022-kilpailuihin. Järjestetään maajoukkueleiritys ja eksperttikoulutus ja lähetetään joukkue kilpailuihin. • Käynnistetään kilpailijahaku International Abilympics 2023-kilpailuun. • Valitaan ekspertit ja kilpailijat EuroSkills 2023-kilpailuun. Aloitetaan maajoukkueleiritys ja eksperttikoulutus. • Toteutetaan kilpailuihin valmistautumiseen liittyvät viestintätoimet. • Toteutetaan mahdollisuuksien mukaan sidosryhmämatkoja. • Suomella mahdollisuus vaikuttaa WSE:n toimintaan puheenjohtajuuden kautta. • Vaikutetaan WSI:n ja WSE:n toimintaan osallistumalla strategian kannalta tärkeisiin työryhmiin.
5.2. Kohderyhmälähtöinen toiminta ja viestintä	5.2. a) Kaikille priorisoiduille kohderyhmille on tarjolla heidän tarpeidensa mukaista toimintaa ja	• Laaditaan suunnitelma millä viesteillä- ja kanavilla eri kohderyhmät tavoitetaan. • Kirkastettu brändi viedään kaikkiin toimintoihin (mukaan lukien Taitaja ja Taitaja-järjestäjän ohjeistaminen).

	viestintää oikeiden kanavien välityksellä.	• Pyritään tavoittamaan suoraan kohderyhmiä sekä heidän lähipiiriään markkinoitaessa kilpailutoimintaa osana vetovoimahanketta. • Kehitetään Skills Finlandin verkkosivuja ja sosiaalisen median kanavia vastaamaan paremmin eri kohderyhmien tarpeita. Hyödynnetään kävijäseurantaa ja kävijäkyselyjä. • Toteutetaan vetovoimahankkeen uudenlaiset toimenpiteet ja teetetään vetovoimatutkimus. • Markkinoidaan toimintaa esimerkiksi uutiskirjeessä, messuilla ja tapahtumissa (Taitaja ja SuomiAreena) sekä ilmoituksin. • Tuotetaan eri kohderyhmille julkaisuja ja verkkomateriaaleja • Tehdään aktiivista viestintäyhteistyötä sidosryhmien kanssa sekä verkostoidutaan uusien yhteistyötahojen kanssa. • Selvitetään mahdollisuuksia tehdä messuyhteistyötä muiden toimijoiden kanssa, tavoitteena luoda näyttävä vetovoimainen osasto Educa-messuille 2023. • Jaetaan ammattitaitostandardeihin liittyvää tietoa koko ammatillisen koulutuksen verkostolle yhteistyössä WSOS- keskuksen kanssa.
--	---	--

- Taloushallinnon uudistus
- Indikaattorien seuranta
- Vierailut oppilaitoksissa

Henkilöstön ja talouden suuntaviivat:

- Parannetaan toiminnan kustannustehokkuutta tehostamalla digitaalisten välineiden hyödyntämistä, mm. kokouskäytännöissä ja seminaareissa.
- Kehityskeskusteluita jatketaan, määritellään henkilökohtaiset tavoitteet sekä kehitys- ja koulutussuunnitelmat.